

د افغانستان اسلامي امارت

د ارشاد، حج او اوقافو وزارت

د مساجدو د ارشاد او انسجام ریاست

د جمعي ورځې د خطابت موضوع او
لیکلی تقریر او بیان چې د هیواد د مرکز او ولایات
ټولو خطیبانو ته په دواړو ملي ژبو (پښتو او دري) کې لېږل کېږي

۹ / ربيع الثاني / ۱۴۴۴ هـ ق، مطابق ۱۳ / عقرب / ۱۴۰۱ هـ ش

د کفارو سره د دوستي بدې پایلې

الحمد لله حذرنا من الركون إلى الكفار لما فيه من الاضرار، وأشهد أن لا إله إلا الله يخلق ما يشاء ويختار، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله سيد الأبرار صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه المهاجرين منهم والانصار وسلم تسليماً كثيراً.
اما بعد: قال الله تعالى: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالاً وَدُؤاً مَا عَنِتُّمْ قَد بَدَتِ الْبَعْضَاءُ مَنُ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تَحْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ } آل عمران: (۱۱۸)
له کفارو سره دښمني کول او د مسلمانانو سره دوستي کول دایمان تقاضا ده.

دا د ایمان غوښتنه ده چې مسلمان باید له کافر سره په زړه کې دښمني ولري او د مسلمان سره دوستي ولري؛ ځکه چې کفار په خپلو منځونو کې یو دبل سره دوستان دي او د مسلمانانو سره دښمني کول دهغوی اصلی حالت دی.

دا د مؤمن شان دی چې د نورو مؤمنانو سره به مینه، محبت او دوستي کوي او له کفارو سره که هغه یهود دي، که نصاری دي، که هغه مشرکین دي او که هغه ملحدین دي هغوی سره به دښمني کوي.

د کفارو سره دوستي کول دایمان منافي عمل دی او د کفارو سره دښمني کول دایمان غوښتنه ده.

شرعي نصوص په صراحت سره وایي چې مؤمنان په خپلو منځونو کې سره دوستان دي او کافران په خپلو منځونو کې او کفار هیڅکله د مؤمنانو دوستان کیدای نشي.

د همدې امله اسلامي شریعت وایي چې (الْكَفْرُ مِلَّةٌ وَاحِدَةٌ) ټول کفر یو دین دی. [موطأ]

د اسلامي نصوصو له مخې د هرچا صف معلوم دی؛ د مسلمانانو مستقل صف دی او د کفارو مستقل صف دی او هر یو صف خپلې ځانګړتیاوې لري، آن تردې پورې چې نسبي ورور چې کافر وي ورور نه دی او دوستي ورسره په کار نه ده.

الله تعالی فرمایلي دي: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ } التوبة: (۲۳)

ترجمه: ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی مه نیسي تاسې پلرونه خپل او وروڼه خپل دوستان که محبوب ګاڼه دوی کفر پر ایمان او هرچا چې دوستي وکړه له دغو (کفارو) سره له تاسې نو دا کسان هم دوی دي ظالمان.

په اسلامي شريعت کې د دوستۍ معيار ايمان په گوته شوی دی نه نسب او نه خپلولي.

د الله تعالی لپاره مینه کول او دالله تعالی لپاره بغض ساتل دایمان برخه ده.

د دوستۍ اساس په مینه او محبت ولاړ دی لکه څرنګه چې ددښمنۍ اساس په بغض او نفرت ولاړ دی. څوک چې له بل چا سره دوستي کوي باید دهغه سره مینه، محبت هم ولري او په کارونو کې ورسره مرسته وکړي او چې سخته ورباندې راشي باید د همکارۍ لاس ور اوږد کړي. د کفارو سره دا ډول محبت او دوستي کول حرام او ناوړه کړنه ده.

په دې کې شک نشته چې د دوه کسانو، دوه دولتونو یا دوه ټولنو ترمنځ دوستي په مینه، محبت، ملګرتیا او مرستې باندې ولاړه وي او د دواړو جانبینو ترمنځ همکاري او مرسته او خواخوږي په کې پرته وي په اسلامي شريعت کې د کفارو سره دا ډول دوستي حرامه ده او د کفارو سره دوستي کول ډیر زیات خطرناکه پایلې له ځان سره لري.

ځینې ضعیف الايمان مسلمانان د کفارو په دوستۍ کې عزت لټوي حال دا چې عزت دالله تعالی او دهغه د رسول او د مسلمانانو لره دی. **﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾** (المنافقون: ۸)

ترجمه: او خاص الله لره دی عزت او غلبه او رسول دده لره دی او مؤمنانو لره دی ولکن منافقان نه پوهیږي (په عزت او رازقیت د رب العزت).

د کفارو سره دوستي لاندې پایلې له ځان سره لري:

۱- د نفاق په خټه کې لویدل:

د اسلام په ابتداء کې د مسلمانانو دوستي یواځې د مؤمنانو سره وه او له کفارو سره یې هیڅ ډول دوستي نه درلوده؛ بلکې د کفارو سره یې سخته دښمني درلودله، دا منافقان و چې د کفارو سره به یې دوستي قابم ساتله هغه هم د عزت، مقام او منصب د ترلاسه کولو لپاره لکه چې الله جل جلاله فرمایلي دي: **﴿بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا. الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلْبَتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾** (النساء: ۱۳۹)

ترجمه: زیری ورکړه (ای محمده) منافقانو ته په دې چې بیشکه شته دوی ته عذاب درد ناک هغه کسان چې نسي-دوی کافران دوستان (خپل) بې له مؤمنانو ایا لټوي دا (منافقان) په نزد ددې (کفارو) عزت پس بیشکه (دنیوي او اخروي) عزت خاص الله لره دی ټول.

بناءً هر څوک چې د منافقانو په نقش قدم باندې لاړ شي او له کفارو سره دوستي قائم کړي ترڅو ددې لارې څخه موقف او منصب ته ورسیري بیشکه په نفاق اخته شوی دی. لکه ځینې اسلامي ملکونه چې د کفارو سره د زړه نه دوستي کوي او د مسلمانانو په وژنه کې ورسره مرسته او همکاري کوي او د ابورغال کردار ادا کوي چې د ابرهه د لښکرو لپاره یې د لارښود نقش ادا کړی و او کله چې مړ شو خلکو یې قبر په تیګو وویشتلو.

۲- د محمدي سپیڅلي شريعت څخه انحراف:

د کفارو سره دوستي که په انفرادي توګه وي او که د دولتونو په سطحه وي، مسلمانان د خپل اسلامي قانون څخه منحرف کوي؛ ځکه کفار یواځې د روابطو په درلودلو اکتفاء نه کوي، بلکې هغوی ددې لارې څخه خپل شوم اهداف د بشر-د حقوقو، د بنځو د حقوقو، د بیان د آزادۍ او دیموکراسۍ ترعنوان لاندې د مسلمانانو او اسلامي ټولنو کې تطبیقوي او ددې کارونو د ترویج لپاره هغوی د اسلامي هیوادونو سره د کومک او مرستې په نامه زیات مصارف کوي.

لکه چې مونږ وینو کفارو په اکثره اسلامي هیوادونو کې دیموکراسي د دوستۍ له لارې رائج کړی ده او دیموکراسۍ لوری ته تلل، ښکاره داسلامي شريعت څخه انحراف دی او په دې صورت کې مسلمان د الهي عذاب مستحق ګرځي او د هغه لپاره د عذاب څخه د نجات لپاره به هیڅ یار او ملګری نه وي. الله تعالی خپل پیغمبر ته په خطاب کې وایي چې په حقیقت کې دا

امت ته يو اخطار دی فرمايې: {وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَنْ أُتْبِعَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ} البقرة: (۱۲۰)

ترجمه: او هيڅکله به راضي نشي له تانه (ای محمده) يهودان او نه نصرانيان ترهغه پوري چې متابعت وکړي ته ددين دوی . ووايه (ای محمده دوی ته چې) بيشکه هدايت دالله (اسلام) همدغه هدايت دی او قسم دی که چيرې پيروي وکړي ته د ارزوگانو ددوی وروسته له هغه چې راغلی دی تاته له علمه نو نه به وي تالره له (عذاب د) الله هيڅ دوست او مددگار .

۳- دکفارو سره د برائت نه کول:

په اسلام کې د مهمو موضوعاتو څخه د ولاء او براء (دوستي او دښمني) موضوع ده چې مسلمان به له چا سره دوستي کوي او له چا سره به دښمني کوي؛ مسلمان بايد د کفارو څخه د يهودو او نصاری په شمول براءت (بیزاري) وکړي؛ ځکه دکفارو د مسلمانانو سره دښمني کول کومه سياسي، اقتصادي يا اجتماعي موضوع نه ده بلکه دمسلان سره دښمني کول د کفارو عقیده ده او کفار تل هڅه کوي چې مسلمانان له دين او عقیدې څخه واړوي او منحرف يې کړي لکه چې الله تعالی فرمايې: {وَدَكْثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ} البقرة: (۱۰۹)

ترجمه: خوښوي ډير له اهل د کتاب څخه (دا) چې وگرځوي دوی تاسې پس له ايمان راوړلو ستاسې کافران د حسد (له سببه) چې له (خيښو) نفسونو ددوی (پيداشوي دي) ورسته له هغه چې ښکاره شو دوی ته حق (چې رسول، اسلام، دين دی) نو عفو وکړئ او مخ تری وگرځوئ تر هغه پوري چې راوليري الله امر خپل (په جهاد ددوی او يا په جزيه اخيستلو ددوی نه) بيشکه چې الله په هر شي ښه قادر دی .

په يو بل مبارک آيت کې الله تعالی فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ} آل عمران: (۱۰۰)

ترجمه: ای هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی که تاسې حکم ومني د يو فريق له هغو کسانو چې ورکړی شوی دی دوی ته کتاب نو بيرته به ورگرځوي تاسې وروسته له ايمانه ستاسو کافران .

په يو بل آيت کې الله تعالی فرمايې: {وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَحُذِّهُم وَاَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا} النساء: (۸۹)

ترجمه: دوست گني دوی که تاسې کافران شی لکه چې کافران شوي دي دوی، نو شی به تاسې او دوی ټول سره برابر (په کفر کې) نو مه نيسي تاسې (هيڅوک) له دوی نه دوستان ترڅو چې هجرت وکړي په لاره د الله کې نو وگرځيدل دوی (د لارې د الله) نو ونيسي تاسې دوی (او بنديان يې کړئ) او وه وژنئ تاسې دوی هرچېرې چې وموندل تاسې دوی او مه نيسي تاسې (هيڅوک له دوی څخه دوست او نه مددگار .

رسول الله صلی الله عليه وسلم د مشرکانو څخه د براءت (بیزاري) په اړه فرمايلي دي: (عَنْ أَبِي نُحَيْلَةَ الْبَجَلِيِّ قَالَ: قَالَ جَرِيرٌ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَبِيعُ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، ابْسُطْ يَدَكَ حَتَّىٰ أَبِيعَكَ، وَاشْتَرِطْ عَلَيَّ، فَأَنْتَ أَعْلَمُ، قَالَ: أَبِيعَكَ عَلَيَّ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَتَّصِحَّ الْمُسْلِمِينَ، وَتُقَارِقَ الْمُشْرِكِينَ). رواه النسائي

ترجمه: دابو نخیله بجلي رضي الله عنه څخه روايت دی هغه فرمايې چې جرير رضي الله عنه فرمايې چې زه پيغمبر عليه السلام ته راغلم او هغه له خلکو سره بيعت کولو ورته مې وويل: ای دالله رسوله! خپل لاس خلاص او وغوروه ترڅو زه درسره بيعت وکړم او په ما باندې شرط ولگوه ته ښه پوهیږی. رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: زه درسره بيعت کوم په دې چې د الله تعالی عبادت به کوي المونځ به قائموي او زکات به ورکوي او مسلمانانو ته به نصيحت کوي او د مشرکانو څخه به جدا کيږی .

د ځينو ضعيف الايمان خلکو او دولتونو عقیده داسې جوړه شوی ده چې که چيرې مونږ له کفارو سره دوستي ونه کړو اقتصادي مشکلات به مو زيات شي لکه څرنگه چې د رسول الله صلی الله عليه وسلم په زمانه کې به منافقانو دا خبره کوله:

اَفْتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُضْبِحُوا عَلَى مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ { المائدة: (52)

ترجمه: نو و به وینې هغه کسان چې په زړونو ددوی کې مرض دی (رنز دنفاق) چې ځغلي به په (دوستی د) دوی کې وایې به دوی (په عذر کې چې) ویريرو له دې چې و به رسيروي مونږ ته کومه حادثه (قحط) نېژدی ده چې الله به راتله و کړي په بری ایا یو حکم له خپل جانبه (په اظهار د حال د منافقینو) نو و به گرځي دوی په هغه شي چې پټ کړی دی دوی په نفسونو خپلو کې (له شک او دوستي د کفارو) پښیمانه.

۴- د کفارو سره دوستي د مسلمانانو عقاید فاسدوي؛ ځکه د کفارو کوشش دادی چې د مسلمانانو عقاید ورفاسد کړي ترڅو مسلمانانو ته الحادي مفکورې پیچکاري کړي او مسلمانان په شهوتونو مبتلاء کړي او کفار د مسلمانانو په هکله د هر ډول فساد څخه دریغ نکوي.

۵- د کفارو سره دوستي له امله اسلامي هیوادونه او مسلمانان د کفري فرهنگي تهاجم لاندې واقع کيږي:

اسلامي هیوادونه د کفري فرهنگي تهاجم لاندې په دې توگه رازي:

- **د کفارو د تبلیغاتو لاندې راتلل:** داچې اکثره وخت د کفارو دوستي دداسې کسانو له خوا ترسره کيږي چې داسلام څخه پوره معلومات نلري او د بلې خوا کفار داسلام پر ضد زهرجن تبلیغات کوي له دې امله هغه کسان چې داسلام څخه پوره او هر اړخیز معلومات نلري عوام مسلمانان او تنکي ځوانان د کفارو د تبلیغاتو ښکار کيږي.

- **د مسیحیت نشر او خپریدل:** د دوستۍ تر عنوان لاندې په اسلامي ټولنو کې کفار مسلمانان مسیحیت ته دعوتوي او په نتیجه کې عوام مسلمانان او ځوانان د مسیحي دعوت ښکار کيږي.

- **د اخلاقي فساد زیاتوالی:** کفار د اخلاقي فساد د ترویج لپاره زیات پروگرامونه لري او غواړي چې په اسلامي مقدسو ټولنو کې فحشاء او اخلاقي فساد ترویج کړي چې ددې یرغل مخه نیول بیا گران کاروي؛ ځکه د دوستۍ په تړونونو کې دې خبرو ځای ورکول کيږي.

- **د ځوان نسل محوه کیدل او د وارداتي نمونو رامنځ ته کیدل:** د ځوان نسل د تباه کولو لپاره کفار مختلف ماډلونه وارودي چې له امله یې د ځوانانو اسلامي تشخص او هویت له منځه ځي او کفري تشخص او هویت داسلامي هویت او تشخص ځای نیسي. قرآن کریم مونږ مسلمانانو ته داسلام ستر پیغمبر محمدرسول الله صلی الله علیه وسلم د نمونې او الگو په حیث معرفي کړی دی. {لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا} الاحزاب: (۲۱)

ترجمه: خامخا په تحقیق دی تاسې په (کار د) رسول الله کې اقتداء غوره نیکه د پاره د هغه چا چې وی دی چې ډاریري له الله (او امید لري د رضا او دلقاء یې) او ورځې وروستنی (قیامت) او یادوي الله ډیر.

۶- په کفر رضایت: د کفارو سره د دوستۍ په نتیجه کې د کفارو په کفر رضایت رامنځ ته کيږي او دمسلمان په زړه کې دکفارو د کفر په رابطه شک او تردید رامنځ ته کيږي چې دا ډیره خطرناکه خبره ده.

۷- د کفارو سره عزت لټول: د کفارو په دوستۍ کې خلک د هغوی سره عزت او قوت لټوي؛ حال دا چې عزت او ذلت دواړه دالله تعالی په لاس کې دي او د کفارو په لاس کې عزت لټول دمنافقانو صفت دی. الله تعالی فرمایلي دي: {بَشِّرْ-

الْمُنَافِقِينَ بَأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا. الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِئْتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
{النساء: (۱۳۹)}

ترجمه: زيری ورکړه (ای محمده) منافقانو ته په دې چې بیشکه شته دوی ته عذاب درد ناک هغه کسان چې نیسي-دوی کافران دوستان (خپل) بې له مؤمنانو ایا لټوي دا (منافقان) په نزد ددې (کفارو) عزت پس بیشکه (دنیوي او اخروي) عزت خاص الله لره دی ټول.

امام ابن جریر طبري ددې آیت په تفسیر کې فرمایي: فَإِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوهُمْ مِنَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ ابْتِغَاءَ الْعِزَّةِ عِنْدَهُمْ، هُمُ الْأَذْلَاءُ الْأَقْلَاءُ) تفسیر طبری ترجمه: هغه کسان چې کفار په دوستی سره ونیسي او دهغوی سره عزت و لټوي هم دوی ذلیل او کم خلک دي.

د افغانستان په معاصر تاریخ کې مونږ په خپلو سترگو ولیدل چا چې د کفارو سره ملګرتیا کړې ده او د هغوی په لاس کې یې عزت او قوت لټولی دی د خپلو بادارانو له خوا په ډیره بې شرمۍ سره یا وژل شوي دي او یا هم شړل شوي دي او یا په تش میدان پریښودل شوي دي.

مونږ ولیدل چې روسانو خپلو لاس پوځو او غلامانو سره څه وکړل نورمحمد ترکی یې په حفیظ الله امین وواژه او حفیظ الله امین یې په خپله وواژه، امریکایانو خپل غلامان په تش میدان پریښودل او خپله یې د میدان څخه پښې سپکې کړې چې اوس دامریکا غلامان په ذلت سره په پردو ملکونو د ذلت شپې سبا کوي امریکا عین دا تجربه په ویتنام کې تکرار کړې ده چې دا دکفارو سره ددوستۍ پایله او نتیجه ده. همدا راز د کفارو سره ددوستۍ پایله داده چې اوس په خپل لاس روزل شوي صفري قطعات د اوکراین جنګ ته د اجیرانو په صفت ليري.

۸- د اسلام څخه وتل؛ د کفارو د دوستۍ په نتیجه کې د کفارو سره ملګرتیا، د هغوی سره مینه او محبت کول او هغوی سره د هغوی په دیني چارو کې مرسته او ملتیا رامنځ ته کيږي چې مسلمان ورباندې د اسلام څخه وزی.

الله جل جلاله فرمایلي دي: {لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيَحَدِّثْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ} آل عمران: (۲۸)

ترجمه: نه دی نیسئ مؤمنان کافرانو لره په دوستۍ سره پرته له مؤمنانو (یعنی مؤمنان دې یو له بل سره دوستي وکړي) او څوک چې دا کار کوي (چې کافران په دوستۍ نیسي) نو نه دی (دده تعلق) له (دین دالله یا دوستۍ د) الله سره په هیڅ شی کې، مگر (خو روا ده دغه دوستي) که ځان ساتی تاسې له دوی نه په ځان ساتنه سره.

امام طبري ددې آیت په تفسیر کې وايي: څوک چې کفار په دوستۍ او ملګرتیا سره ونیسي او د هغوی سره په دین کې مرسته او ملتیا کوي او د مسلمانانو په مقابل کې ورڅخه مرسته غواړي، الله دداسې خلکو څخه بیزاره دی او دوی د الله څخه بیزاره دي؛ ځکه دوی په دې کار سره داسلام څخه مرتد شوي دي، مګر ددې حکم څخه هغه کسان مستثنی دي چې دکفارو د شر دفع کولو په خاطر دوی ظاهراً په خوله باندې ورسره د ملګرتیا اظهار کوي او په زړونو ورسره کرکه او نفرت لري او دهغوی سره په کارونو کې مرسته نه کوي او دمسلمان په مقابل کې یې ملتیا نه کوي. [تفسیر طبری]

۹- په فتنو اخته کیدل؛ د کفارو سره د دوستۍ په پایله کې د هغوی په معتقداتو، فرهنگونو او ارزښتونو باور رامنځ ته کيږي چې دمسلمان دایمان د زوال باعث ګرځي او د مسلمان عقیده په فتنه کې پریوزي.

۱۰- دکفارو د قانون ته غاړه ایښودل، دکفارو د دوستی له امله داسې حالت هم رازي چې مسلمان خپلې مسئلې او قضایاوې کفرې قانون ته وړاندې کړي او کفرې قانون ته غاړه کیردي او کفرې قوانین په ځان عملي کړي، چې دکفارو قانون ته غاړه ایښودل ستره گناه ده، لکه چې الله تعالی فرمایلي دي: { وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ } المائدة: (۴۴)

ترجمه: او هر چا چې ونه کړ حکم (فیصله) په هغه شي چې نازل کړی دی الله نو داکسان هم دوی دي کافران.

۱۱- **په کفارو او په کفر د اعتماد اوباور زیاتیدل؛** دکفارو سره ددوستي په نتیجه کې په کفارو او دکفارو په دین باندې باور زیاتیري او په ځینو وختونو کې مسلمان دهغوی مرستې غوښتلو ته اړ وزي. زیات لیدل شوي دي چې ددوستی په تړونونو کې کافر دمسلمانانو په چارو کې چارواکی مقرر شوی دی او د مسلمانانو د رازونو او اسرارو کې دکافر مقررول نوری خطرناکې پایلې هم لري او کفار دمسلمانانو پر ضد پلانونه او دسیسې جوړوي. په لاندې آیت شریف کې د مسلمانانو په اړه دکفارو د ناوړه نیتونو او بدو ارادو څخه یادونه شوی ده: { هَا أَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لُفُّوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ } آل عمران: ۱۱۹

ترجمه: واورئ خبردارشئ تاسې هغه کسان یې چې دوستي کوئ ددوی سره او نه کوي دوستي دوی له تاسې سره او تاسې ایمان لرونکي یې په ټولو کتابونو او کله چې یوځای شي دوی له تاسې سره نو وایي دوی ایمان مو راوړی دی او کله چې یواځې شي دوی نو چیچې دوی په تاسې باندې سرونه دگوتو له (ډیره) قهره ووايه (ای محمده دوی ته) مړه شی په قهر خپل سره بیشکه چې الله عالم دی په هغو (خبرو) چې په سینو کې دي.

۱۲- **دکفارو سره پټه دوستانه ساتل؛** دکفارو سره ښکاره دوستي دکفارو سره د پټې دوستي (بطانته) باعث گرځي هغه څه چې الله تعالی ورڅخه مؤمنان منع کړي دي. الله تعالی فرمایلي دي: { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُؤًا مَا عَنْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ } آل عمران: ۱۱۸

ترجمه: ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی مه نیسئ تاسې دوستان د راز (له هیڅ فرقی چې وی) غیر له تاسې (مؤمنان) هیڅ کمی نه کوي دوی له تاسو سره دفساد (او ضرر رسولو) دوست گڼي دوی ضرر ستاسې په تحقیق ښکاره شوی دی بغض او دښمني له خولو له دوی نه او هغه بغض چې پټوي سینې ددوی ډیر لوی دی (له هغه چې په خوله یې وایي) په تحقیق بیان کړی دی مونږ تاسې ته علامې (دنفاق ددوی) که یې تاسې چې عقل چلوی په کې.

امام قرطبی رحمه الله وایي: (په دې آیت کې الله تعالی مؤمنان ددې نه منع کړي دي چې کفار، یهود او د بدو عقیدو خاوندانو سره په پټې دوستی سره مه نیسئ چې د هغوی سره ملگرتیا وکړی او هغوی ته خپل کارونه وسپاری). الجامع لأحكام القرآن

۱۳- **د کفارو لپاره دالله تعالی څخه ښنه غوښتل؛** دکفارو سره دوستي له امله مسلمان دی ته اړوزي چې له کفارو سره د هغوی لپاره دعا او استغفار وغواړي او د هغوی د نومونو او القابو په څیر په خپل ځان او اولاد باندې نومونه او القاب کیردي او دهغوی درناوی او تعظیم وکړي چې دا کارونه د مسلمان له شان او حیثیت سره نه ښایي او حرام دي.

الله تعالی مؤمنان دکفارو د مغفرت غوښتلو څخه منع کړي دي. { مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ } التوبة: ۱۱۳

ترجمه: نه دی (لاثق او روا) نبي ته او هغو کسانو ته چې ایمان لرونکي دي دغه چې مغفرت وغواړي دوی دپاره د مشرکانو اگرکه وي دا (مشرکان) خاوندان دخپلوی وروسته له دې خبری چې ښکاره شي دوی ته چې بیشکه دوی صاحبان دي ددوړخ.

مفسرين کرام فرمايې: (دا آيت شريف د کفارو سره په ژوند او مرگ کې د دوستۍ پريکولو ته شامل دی؛ د همدې امله يې مؤمنانو ته نه دي جائز کړي چې د مشرکانو لپاره د مغفرت دعا وغواړي او د مشرک لپاره د مغفرت غوښتل هغه څه دي چې جواز نلري) الجامع لأحكام القرآن

۱۴- د کفارو د دوستۍ پایله داده چې څوک د کفارو سره دوستي کوي د وخت په تيريدو سره د کفارو سره ځان مشابه کوي، دهغوی په څير به لباس اچوي، د هغوی په څير به خبری کوي او دهغوی د رسوماتو او عنعناتو متابعت به کوي چې په دې کارونو سره د مسلمان شخصیت او هویت له منځه ځي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ). سنن أبي داود

ترجمه: چا چې ځان مشابه کړي د یو قوم سره، دی هم د هغوی له ډلې دی.

د یو بل حدیث کې رازي: (لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَهَ بِغَيْرِنَا، لَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَلَا بِالنَّصَارَى، فَإِنَّ تَسْلِيمَ الْيَهُودِ الْإِشَارَةُ بِالْأَصَابِعِ، وَتَسْلِيمَ النَّصَارَى الْإِشَارَةُ بِالْأَكْفُفِ) سنن الترمذي

ترجمه: زمونږ د ډلې څخه نه دی هغه څوک چې ځان د نورو (کفارو) سره مشابه کړي پرته له مونږ څخه، مشابهت مه کوي د يهودو سره او مشابهت مه کوي د نصاراو سره، ځکه د يهودو سلام په گوتو سره اشاره کول دي او د نصاراو سلام په ورغوي سره اشاره کول دي.

۱۵- څوک چې د کفارو سره دوستي کوي ممکن چې دهغوی وطن ته به هجرت کوي او ممکن پرته له حاجته د کفر په وطن کې اقامت غوره کړي، چې مسلمان د داسې کارونو څخه منع شوی دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (أَنَا بَرِيءٌ مِنْ كُلِّ مُسْلِمٍ يَّقِيمُ بَيْنَ أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ). سنن أبي داود، الترمذي

ترجمه: زه بيزاره يم د هر هغه مسلمان څخه چې اوسيري په منځ د مشرکانو کې.

۱۶- د کفارو سره د دوستۍ له امله د کفارو په اخترونو او ديني مراسمو کې برخه اخيستل کيږي او د کفارو په ديني او ملي مراسمو کې برخه اخيستل چې دا د شريعت سره مخالف کار دی. په لاندې آيت شريف کې: { وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ } . ځينې مفسرين کرام وايي چې د (الزور) څخه مراد د کفارو اختر دي. [تفسير ابن أبي حاتم]

۱۷- د کفارو د دوستۍ پایله داده چې مسلمان د هغوی د ترقۍ او تمدن څخه متاثره کيږي او بيا به د کفارو د تمدن صفتونه کوي او کوبنس به کوي چې د هغوی په قدم قدم واخلي. الله تعالی په اړه فرمایلي دي: { وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ } طه: ۱۳۱

ترجمه: او مه اوږدوه (نظر) سترگو خپلې هغه څيز ته چې نفع ورکړی ده مونږ په هغه څيز سره چې قسماقسم دي دغو (کفارو) ته بڼاښت دروندانه لږ خسيس د پاره ددی چې واز موو دوی په دې کې او رزق روزي د رب دتا (چې تاته يې درکړی له نبوته علمه بهتر ډير غوره) خير او اوږده ده.

خو ددې څخه دا مطلب نه دی چې مسلمانان به اقتصادي، علمي او نظامي قوت او ترقي ونلري؛ بلکې دا د مسلمانانو دنده ده چې د دوی څخه په پيشرفت کې مخکې شي او کفار زمونږ پسې روان شي، لکه په ماضي کې چې کفري نړۍ مسلمانانو ته محتاجه وه.

۱۸- د کفارو سره د دوستۍ پایله دا هم ده چې د هغوی تاريخ باندې به عمل کول کيږي.

په تاريخ کې شرکت ددې باعث گرځي چې دهغوی ملي او ديني ورځې ولمانځل شي؛ لکه دعیسی علیه السلام پیدایش او داسې نور... د همدې مشارکت څخه د لری والي په خاطر اسلامي تاريخ رامنځ ته شو.

۱۹- د کفارو سره د دوستی پایله داده چې د کفارو له خوا جوړ شوي وضعي قوانین اسلامي نړۍ ته راغلي دي او د شرعی قوانینو ځای ناسته شوی دی.

نن صبا په ټوله اسلامي نړۍ کې کفري قوانین حاکم دي چې د شرعي قوانینو سره په ټکر کې دي.

۲۰- د کفارو سره د دوستی څخه په اسلامي هیوادونو کې د تعلیمي او تربیتي سیستم اغیزمن کیري او په اسلامي ټولنو کې کفري تقلیدات مروج کیري.

په ټوله اسلامي نړۍ کې تعلیمي او تربیتي سیستم دکفارو څخه کاپي شوی دی؛ حال دا چې اسلام په دې برخه یوکامل نظام لري.

د کفارو سره تعامل جائز دی:

د کفارو سره تعامل د دوستی په معنا نه دی.

دیني نصوص په دې دلالت کوي چې د کفارو سره تعامل کول جواز لري او د کفارو سره تعامل د دوستی معنا نلري.

د کفارو سره تعامل په دنیوي امورو کې وي لکه اخیستل او خرڅول، اجاره ورکول او په اجاره اخیستل. پیغمبر علیه السلام عبدالله ابن اریقط د لارښود په صفت نیولی ؤ.

همدا راز رسول الله صلی الله علیه وسلم د یو یهودي سره خپله زغره د په گرو په توگه ایښې وه او داسې بې شمیره دلاېل موجود دي چې د کفارو سره معامله کول جائز دي.

بله داچې دغیرمحابر کفارو سره نیک چلن هم جواز لري ددې لپاره چې اسلامي اخلاق ورباندې اثر وکړي او ایمان راوړي.

او یو کس ابورغال په نامه یې د لارې د لارښود په توگه ابرهه سره کړ ترڅو ابرهه ته د کعبې شریفې لاره وروښايي. کله چې ابرهه د (مغمس) نومې ځای ته چې دطائف او مکې مکرمې ترمنځ پروت دی، ورسید خپل کسان یې مکې مکرمې ته ولیرل؛ ترڅوداهل تهامه یعنی دقریشو مالونه راټول کړي او له ځانه سره یې یوسي او ابورغال په (مغمس) کې وفات شو او وروسته بیا د عربوخلکو د ابورغال قبر سنگسارکړ او په مغمس کې دا هغه قبردی چې خلک یې په تیگو ولی. (السيرة النبوية لابن هشام) په هروخت کې د ابو رغال په خیر کسان هم شته چې خپله خو داسلامي مقدساتو او نوامیسو دفاع نه کوي، بلکې اجنبي طاغوتیانو لپاره د لارښود او رهنما کردار اداکوي او کورته یې راوړي، داسې کسان دې په دې پوهه شي چې ددوی سرنوشت به هم لکه دابورغال په خیر وي چې خلکو یې قبر پس له مرگه هم په تیگو سنگسار کړ.

والسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته